

Akcijski načrt usmerjanja obiska in rekreacijskih dejavnosti v TNP

Planinska zveza Slovenije

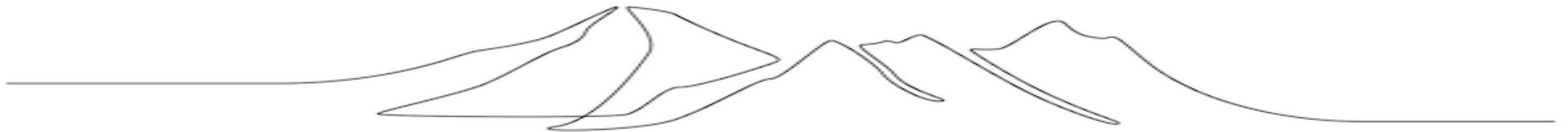
Skupaj v dobri družbi že 130 LET.

**PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE**
*ALPINE
ASSOCIATION
OF SLOVENIA*

- Javni zavod Triglavski narodni park pripravlja Akcijski načrt usmerjanja obiska in rekreacijskih dejavnosti v Triglavskem narodnem parku (ANUORD).
- Predlog dokumenta se v jeseni 2022 predstavlja posameznim ministrstvom, lokalnim skupnostim in drugim deležnikom.
- JZ TNP je vodstvu Planinske zveze Slovenije 20. Oktobra 2022 med prvimi predstavil predlog akcijskega načrta in zaprosil za pripravo stališča oziroma predlogov in pripomb.
- Upravni odbor je stališče zavzel na 3. seji, 17. 11. 2022

OBISK TNP NARAŠČA

1. DNEVNI OBISK NARAŠČA
2. MOTORNI PROMET NARAŠČA
3. OBSEG LEŽIŠČ NARAŠČA
4. TREND OUTDOOR DEJAVNOSTI
(POHODNIŠTVO, KOLESARJENJE, VODNI ŠPORTI,
NOVE AKTIVNOSTI)
5. SPREMINJA SE STRUKTURA
OBISKOVALCEV
6. POSPEŠEK DIGITALIZACIJE IN
SOCIALNIH OMREŽIJ

**OBMOČJE TNP = ENAKO =
PREMAJHNO ZA VSE**

**OBISK OGROŽA VAROVANE
VREDNOTE PARKA =>**

**KREPITEV SKUPNIH UKREPOV
TNP + OBČINE + RS**

Stanje ... z vidika vplivov na naravo

Vpliv na vodne ekosisteme - vodotoke, jezera, pitno vodo, jezera, reke, izvire,

...

- Slabšanje stanja jezer, v katere so naselili ribe in ki ležijo v bližini planinskih koč
- Prisotnost bakterij fekalnega izvora na številnih vzorčenih izviroh
- Bistveno povišana poraba pitne vode (v visokogorju in dolini)
- Velike težave pri čiščenju odpadne vode (planinske koč, razpršena naselja, kampi ob Soči, preobremenitev obstoječih centralnih čistilnih naprav, ...)
- Degradacija vodnih in obvodnih prostorov zaradi dejavnosti na vodotokih – soteskanje, čolnarjenje, ogledovanje naravnih vrednot – erozija, brezpotja, ...)

... z vidika vplivov na naravo

Vpliv na vrste, habitate, naravne vrednote

- Povečan stres prostoživečih živali zaradi velikega, razpršenega in časovno neugodnega pritiska obiskovalcev na območje parka (npr. gams - zmanjševanje števila v celotnem Alpskem loku, divji petelin, ...)
- Zmanjševanje celovitosti najbolj ugodnih (in pomembnih) habitatov zaradi pritiska obiskovalcev
- Potencialna nevarnost vnosov tujerodnih vrst (dejavnosti na vodotokih, ...)
- Povečevanje pritiska na mirna območja zaradi neugodnih vremenskih/podnebnih razmer (visoka barja)
- Povečevanje pritiska na mirna območja zaradi razvoja dejavnosti (npr. turno smučanje)
- Bistveno povečanje panoramskih motornih preletov v parku (hrup, vpliv na prostoživeče živali)
- Bistveno povečanje hrupa, degradacija prostora zaradi prometa
- Prostorska degradacija najbolj obremenjenih naravnih vrednot in delov parka

... z vidika doživljanja narodnega parka

Promet

- vroče točke v parku, kjer preobremenitev z individualnim motornim prometom presega obseg in pretočnost obstoječe (tudi načrtovane) infrastrukture (Vršič, Vrata, Krma, Radovna, Pokljuka, Uskovnica, Trenta, Lepena, ...) – nezadovoljstvo obiskovalcev, nezadovoljstvo občanov, lastnikov nepremičnin, nezadovoljstvo redarjev, nadzornikov, policajev, zastoji, parkiranje v naravnem okolju, neurejena infrastruktura, kazni, ...
- neurejeno stanje individualnega prometa povzroča težave pri izvajanju javnih prevozov – pogosto nezadovoljstvo ljudi, zamude, neustrezne informacije, ...
- pomanjkanje učinkovitega regijskega javnega prevoza z navezavo na državni nivo

... z vidika doživljanja narodnega parka

Preobremenitev delov narave z obiskom

- Prevelik pritisk na najbolj turistično zanimive naravne vrednote, neurejen sistem upravljanja (Vintgar, Savica, Bohinjsko jezero, Mostnica, Tolminska korita, Lepena, Velika korita Soče, Izvir Soče, Pokljuka, Martuljški slapovi, ...) – degradacija s pretiranim urejanjem infrastrukture zaradi varnosti, hoja v kolonah, odpadki, erozija, ...
- Preobremenitev delov visokogorja (Dolina Triglavskih jezer, Krnsko jezero, Vršič z okolico, Triglav in celotno Triglavsko pogorje s planinskimi kočami, vrhovi nad Pokljuko, Krnica, Tamar, Mangrsko sedlo, ...)
- Preobremenitev vodotokov z dejavnostmi (soteskanje, vodni športi, ...)
- Preobremenitev zračnega prostora – vpliv na mirno doživljanje parka
- Pritisk enodnevnih obiskovalcev in turistov brez rezervacij (nelegalno kampiranje, nelegalno parkiranje - nezadovoljstvo obiskovalcev, nezadovoljstvo občanov, lastnikov nepremičnin, nezadovoljstvo redarjev, nadzornikov, policajev)

Povzetek stališča PZS do predlaganih ukrepov

2. Zmanjševanje motornega prometa v TNP

Ukrep vzpostavitve režima obiska na cestah PZS podpira, pri čemer pa poudarjamo, da je nujno potrebno upoštevati specifiko in različnost obremenjenosti posamezne doline, planote ali prelaza.

Pri tem ne podpiramo popolnih zapor (razen za urejenim parkiriščem v zatrepu posamezne doline), predlagamo sezonski značaj ukrepov ter možnost dostopov v jutranjih urah.

Javni prevozi nadvse dobrodošli, vendar bi morali biti na destinacijah, kjer je preobremenitev s prometom velika, bolj pogosti in hkrati morajo upoštevati specifiko hoje v gore.

Opozarjamo tudi na nujnost določitve manjših dopustnih parkirnih mest z jasno določitvijo prostorske zmogljivosti teh parkirišč in bolj dosledno obveščanje o možnostih parkiranja.

V primeru zapor mora biti pred zaporo urejeno dovolj veliko parkirišče.

Povzetek stališča PZS do predlaganih ukrepov

4. Usmerjanje obiska na poteh in v planinskih kočah

- - Planinska zveza trdno vztraja na stališču, da vse planinske poti na območju Triglavskega narodnega parka (cca 2.000 km) ostajajo odprte in dostopne za obiskovalce.
- Cilj zmanjševanja pritiska pohodnikov na mirne cone in osrednje območje TNP je presplošen. Mirne cone, predstavljene v načrtu upravljanja, si po svoji vsebini in naboru možnih ukrepov niso enake in zato ne moremo posplošeno govoriti o ukrepih zmanjševanja pritiska pohodnikov.
- PZS v splošnem podpira usmeritev hoje po obstoječih označenih poteh. Samostojnega gorništva (osvajanje vrhov, na katere ni označenih poti) in alpinizma kot najbolj prvinske gorniške oblike akcijski načrt ne omenja (plezališča in ferate to niso!). Nasprotujemo omejitvam za alpinizem in gorništvo razen usmeritvam k etičnim načelom, ki pa jih alpinizem sam po sebi že vsebuje.

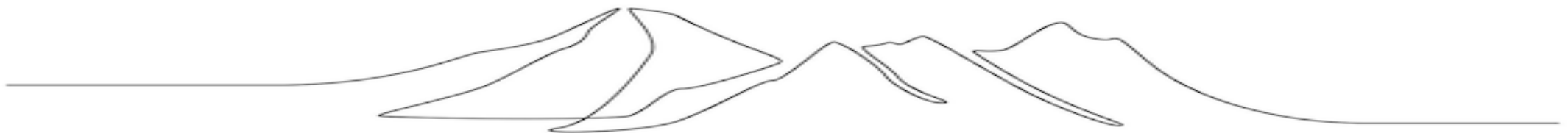
Povzetek stališča PZS do predlaganih ukrepov

4. Usmerjanje obiska na poteh in v planinskih kočah

-urejanje obiska v planinskih kočah ne sodi v dokument, saj tudi druge oblike namestitev niso obravnavane (hoteli, kampi, apartmaji...)

- Cilj o pomenu osnovne in ne nadstandardne oskrbe je za PZS nesprejemljiv. Vsekakor je potrebno pri planinskih kočah problematiki odvajanja in čiščenja odpadnih voda nameniti kar največjo pozornost, a to hkrati ne pomeni samo osnovne oskrbe ali ponudbe v planinskih kočah. V planinskih kočah potrebno skrbeti za osnovni higienski standard in ustrezno raznoliko prehrano, ki ustreza različnim skupinam obiskovalcev. Izboljšanje okoljskih standardov in zmanjševanje okoljskega odtisa ni povezano le z osnovno oskrbo v planinskih kočah, kar kažejo tudi primeri iz tujine.

- Podpiramo usmeritev da se spalnih kapacitet koč v visokogorju ne povečuje, nikakor pa ne pristajamo na zmanjševanje kapacitet. V kočah so tudi nujno potrebne posodobitve sanitarnih prostorov, kot tudi energetska sanacija. In ne nazadnje, kočice so tudi ekonomski subjekti, ki brez dobre ponudbe gostom ne morejo preživeti.

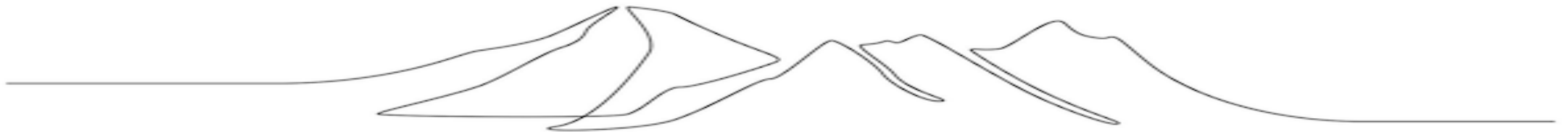

Povzetek stališča PZS do predlaganih ukrepov

6. Usmerjanje gorskega kolesarjenja

Cilji področja se s strani PZS že izvajajo.

Problem pa se kaže predvsem pri širjenju dejavnosti gorskega / turnega kolesarstva, ki je spodbujeno s strani lokalnih turističnih organizacij ali občin, drugih kolesarskih združenj, raznih agencij in posameznikov. Na te organizacije oziroma skupine PZS nima vpliva, hkrati pa prizdeta deležniki, kot so na primer lastniki, agrarne skupnosti in podobno, pri vseh problemih takoj pokažejo na turne kolesarje PZS, ki so v resnici praktično edina organizacija, ki že sedaj sledi tudi v akcijskem načrtu zapisanim ciljem.

Povzetek stališča PZS do predlaganih ukrepov

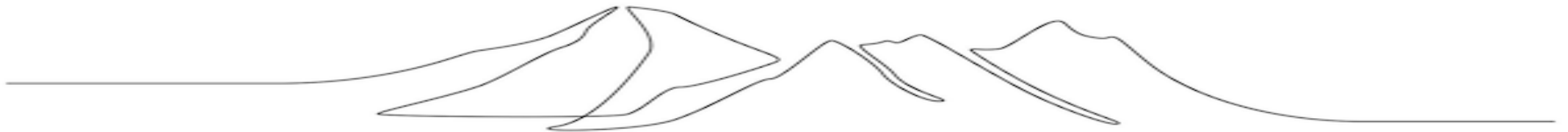
8. Usmerjanje zimskih aktivnosti

Turno smučanje je v porastu, posebej obiskana so nekatera popularna območja

V PZS se zavedamo problematike in smo aktivno sodelovali pri določanju mirnih con v zimskem času, ki so posledica varstvenih ukrepov zaradi kvalifikacijske vrste belke.

Strinjamo se z ugotovitvami v akcijskemu načrtu, da je potrebno spremljati razvoj turno smučarske dejavnosti, da pa posebna ureditev zaenkrat ni potrebna.

Pri turnem smučanju in zimskem pohodništvu PZS sledi usmeritvam v velikih alpskih parkih in dobri praksi alpskih planinskih zvez kot so DAV, ÖEAV, CAI in CAF, ki stavijo na usmerjanje in priporočila in ne uveljavljajo prepovedi.

Povzetek stališča PZS do predlaganih ukrepov

10. Razvoj usmerjevalnih orodij

Planinska zveza Slovenije podpira razvoj digitalizacije in prikazovalnikov poti, tras, mirnih con in drugih podatkovnih baz ter usklajevanje različnih platform. Pripravljeni smo ponuditi naš sistem PlanGIS – maPZS kot temeljno orodje za podporo doseganju ciljev tega akcijskega načrta.

PZS opozarja na poplavo spletnih in FB strani z opisi, fotografijami in sledmi, ki so nepreverjene, tudi napačne in seveda ne upoštevajo dogovorjenih ukrepov in usmeritev ključnih organizacij kot so TNP, PZS in skupnost julijske Alpe.

